

Bertók László

AZT MONDJÁK, HOGY VALAMI NŐ

Takáts Gyulának

Nem az eredmény, csak a kő,
amit közben fel-felemel,
átugrik, mintha nem is ő,
ul a tövében, mintha fel.

Nem a történet, csak a hely,
s hogy megint elkövethető.
Fogja a percet, vár, figyel,
elképzeli, hogy bűnöző.

S minthogy mindenre van idő,
most az utakat állja el.
Azt mondják, hogy valami nő,
de magától is énekel.

Csak néz, amikor égre kel,
és mozog vele a tető.

MINTHA AZ ESZE KEREKE

Ahogy csavarodik bele,
s viszi magával a kaput,
uram, mintha egy kerge tyúk,
mintha a világ közepe.

Mintha többé ki se, be se,
csak az a nagy fekete lyuk.
Meg jaj, ha így, meg jaj, ha úgy,
meg inkább nem, mint nélküle.

Mintha az esze kereke,
s nem tudná, hogy előtte fut.
Cipeli inkább a batyut,
csak ne kelljen szégyellnie.

Jaj, uram, nem bírok vele,
megöl, amíg pokolra jut.

ABLAKON, AJTÓN LÓGNA KI

Ó, hogyha egyben látszana,
és benne lenne mind, ami.
Keresgélhetnénk, hol van a,
jókat lehetne játszani.

Leülne szemben valaki,
mintha keverne, osztana.
Ablakon, ajtón lógna ki,
vinnénk az egészset haza.

Nevetnénk csak, hogy mekkora.
Két deci, uram? Öt deci?
Súlya sem lenne, csak nyoma.
Ölelhetné, ha szereti.

Fogadnánk, hogy elképzeli,
s hogy nincs olyan fantázia.

Ludassy Mária

BENJAMIN CONSTANT IDŐSZERŰSÉGE

Unalmas nemzetközi konferenciák protokolláris bevezető előadásának szoktak ilyen címet adni, bizonyítandó, hogy a szervezők nem fölöslegesen – s nem is csupán szűk filológiai érdeklődésre számot tartó módon – markolták fel az állami szubvenciót hosszúra nyúlt rendezvényekhez. Benjamin Constant idő- és helyszerűségéről itt és most csak azt tudom elmondani, amit Voltaire aktualitásáról mondott Benedek Marcell az ötvenes években: „sajnos! időszerű...” Persze Benjamin Constant maga is mintegy be-

biztosította majd' kétszáz évnyi időtállóságát: már az 1790-es években felfedezte a jakobinus diktatúra olyatén való bírálattát, mely egy az egyben alkalmazható volt az előkészületben lévő „demokratikus” cézárizmusra, és az érvek szerkezetén az 1815-öt követő ultramontán és ultrakonzervatív royalista restauráció éveiben sem kellett lényegében változtatni. Constant felfedezése – mely fél évszázaddal megelőzi Tocqueville méltán híressé vált diagnózisát a francia forradalmak és ellenforradalmak közös logikájáról, a XIV. Lajos-